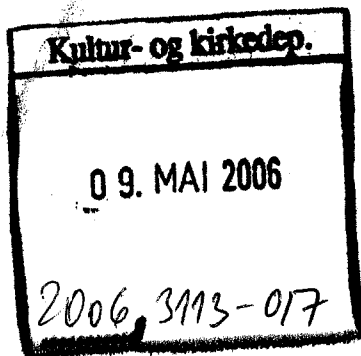

Kultur-og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 8. mai 2006

Høringsuttalelse fra Norske Billedkunstnere (NBK) - Om forslag til lov om endringer i åndsverkloven og lov om avgift på omsetning av billedkunst (gjennomføring av EU – direktiv om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk m.m.)

Vi viser til departementets brev av 28. mars 2006, vedlagt høringsutkast, med høringsfrist 9. mai 2006.

Norske Billedkunstnere har verdsatt den norske ordningen med ”3% loven” – lov om avgift på omsetning av billedkunst – høyt, og er svært tilfreds med at departementet i sitt høringsutkast i forbindelse med innføringen av den individuelle følgerettsordningen i åndsverkloven, foreslår å verne om også den eksisterende avgiftsloven.

Den løsning departementet foreslår, som innebærer at det fortsatt skal innkreves en avgift til Bildende Kunstneres Hjelpfond i de tilfeller som ikke omfattes av følgeretten, vil etter Norske Billedkunstneres oppfatning bidra til å opprettholde den viktige, positive effekt de kollektive midlene fra Bildende Kunstneres Hjelpfond har hatt på aktive kunstneres arbeids- og levekår.

Av samme grunn ser vi derfor også positivt på departementets forslag om å gjøre bruk av adgangen til å fastsette minstegrensen for følgerett til 3.000 EUR.

Ved opprettholdelsen av den eksisterende avgiftsordningen ved siden av den nye følgerettsordningen, vil aktive kunstneres økonomiske interesser bli tilstrekkelig ivaretatt ved at avgiftsplikten til Bildende Kunstneres Hjelpfond opprettholdes for salg under minstegrensen.

Departementet anslår på side 15 i høringsutkastet at om lag 80 % av følgerettsmidlene vil tilfalle rettighetshavere etter avdøde kunstnere. Selv om Norske Billedkunstnere er positive til innføring av følgerettsordningen, og det forhold at det fra ordningen også tilflyter rettighetshavere etter avdøde kunstnere midler, ser vi den eksisterende avgiftsordning som et mer egnet virkemiddel for å bedre aktive kunstneres økonomiske situasjon.

Ved innføring av følgerettsordningen, ser vi det som viktig for kunstmsetningen og forståelsen for avgifts/følgerettsreglene at de blir enklest mulig å administrere og i størst mulig grad er harmonisert både med hensyn til grunnlag, prosentsats og omfang.

Departementet viser til at artikkel 2 nr.1. bestemmer hvilke verkstyper som skal omfattes av følgerettsordningen, og foreslår en tilsvarende utvidelse av avgiftsgrunnlaget for innkrevingen til Bildende Kunstners Hjelpefond. Dette gjelder fotografiske verk og kunsthåndverk som er utført i for eksempel keramikk eller glass.

Norske Billedkunstnere er positiv til en slik utvidelse også av avgiftsgrunnlaget til Bildende Kunstners Hjelpefond. Ved innføringen av den nye følgerettsordningen, ser vi liten grunn til å opprettholde en slik historisk foreldet avgrensning av kunstbegrepet for avgiftsordningens del, som gjeldende avgrensning mot fotografiske verk må sies å representere. Det kan selvsagt anføres at tilsvarende hensyn ikke gjør seg gjeldende for kunsthåndverk utført eksempelvis i keramikk og glass, med mindre disse også kan betegnes som skulptur. Vi er allikevel av den oppfatning at utvidelsen også bør omfatte kunsthåndverk utført i for eksempel keramikk eller glass, for at grunnlaget for beregning av følgeretten og avgiftsordningen til Bildende Kunstners Hjelpefond fullt ut skal være harmonisert og derved lettere å praktisere for omsetningsleddet.

For at den nye ordningen med et følgerettsvederlag skal få et tilfredsstillende grunnlag, slutter vi oss fullt ut både til at man ikke benytter seg av adgangen etter artikkel 8.nr 2 til utsatt anvendelse av følgerettsreglene for rettsetterfølgere og til at prosentsatsen for følgerettsvederlaget settes til 5 %.

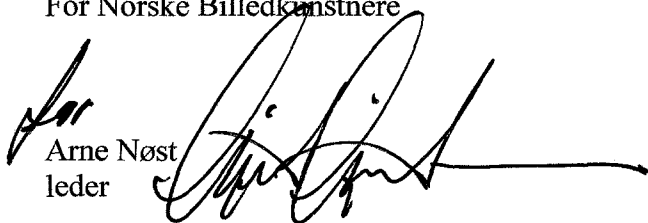
Selv om det vel for både følgerettsvederlagets og avgiftens del kan være en fare for at en så vidt høy prosentsats vil kunne ha en viss umiddelbar negativ effekt på kunstmsetningen, er vi samlet sett kommet til at en så vidt minimal økning neppe vil være av stor betydning på noe lengre sikt. Sett på bakgrunn av at dette også er den prosentsats kunstkjøpere må forholde seg til i de øvrige nordiske land, tror vi ikke en slik eventuell negativ effekt vil slå særlig sterkt ut. Vi kan ikke se at det i så henseende skulle virke mer negativt på markedet at også den eksisterende avgiftsordning heves til samme prosentnivå. De hensyn som taler for en harmonisering av den eksisterende avgiftsordningen og den nye følgerettsordningen, taler etter Norske Billedkunstners syn, for at begge ordningene settes til 5 %, som foreslått i høringsutkastet.

Norske Billedkunstnere er også fornøyd med departementets forslag om en obligatorisk ordning med kollektiv forvaltning av følgerettsvederlaget, hvor det forutsettes et samarbeid mellom den forvaltningsorganisasjon som godkjennes og Bildende Kunstners Hjelpefond. En forutsetning om et slikt samarbeid antas å ville sikre en best mulig samordning, til beste for begge ordningene.

Norske Billedkunstnere har for øvrig ingen innvendinger mot de forslag til endringer av bestemmelsene i åndsvekløvens §§ 54, fjerde ledd første punktum, 53 a andre pkt, 38 a første ledd første pkt og 45b, som foreslås i høringsutkastet.

Slik forslagene til innføring av en individuell følgerettsordning og endring av gjeldende avgiftsordning til BKH fremkommer av departementets høringsutkast, mener Norske Billedkunstnere at reglene samlet sett vil styrke billedkunstnernes økonomiske situasjon, til beste for aktive kunstnere og skapende kunstproduksjon.

Med vennlig hilsen
For Norske Billedkunstnere

Arne Nøst
leder